

Cirkulärnr: 1993:204
Diariernr: 1993:2585
Handläggare: Karl-Axel Johansson
Avdsek: AK Vård
Datum: 1993-12-22
Mottagare: Kommunstyrelsen
Invandrar- och flyktingfrågor
Rubrik: Ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet m m

Ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet m m

I detta cirkulär behandlas följande frågor.

1. Riksdagsbeslut angående stimulansbidrag till kommunerna för ökat flyktingmottagande.
2. Regeringens förslag i kommande budgetproposition angående ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet.
3. Regeringens proposition 1993/94:94 Mottagande av asylsökande m m.
4. Regeringens proposition 1993/94:101, Åtgärder mot brottslighet och etnisk diskriminering i arbetslivet.
5. Stockholms universitets utvärdering angående kommunernas flyktingmottagande.
6. Arbetsmarknadsverkets och Invandrarverkets gemensamma skrivelse om samarbete.
7. Förteckning över kommunala invandrarbyråer och flyktingsamordnare.

1. Riksdagsbeslut angående stimulansbidrag till kommunerna för ökat flyktingmottagande

Riksdagen beslöt den 8 december att godkänna regeringens proposition 1993/94:51. "Överföring och mottagande av flyktingar från fd Jugoslavien m m".

Riksdagsbeslutet innebär bl a att kvotuttagningen av flyktingar från Bosnien kraftigt utökas och att kommuner som väsentligt ökar sitt flyktingmottagande under 1994 får ett särskilt stimulansbidrag. Förutsättningen för stimulansbidraget är att kommunen tecknar ett nytt avtal med Invandrarverket för den 1 april 1994. Stimulansbidraget uppgår då till 25 000 kr för alla de flyktingar, som kommunen tar emot sista kvartalet 1993 och under 1994.

Regeringen har i en förordning av den 9 december 1993 preciserat villkoren för att erhålla stimulansbidraget. Denna redovisas i bilaga 1 till detta cirkulär. Allmänt kan sägas att kommunen måste fördubbla mottagandet 1994 jämfört med 1993 eller ta emot minst 0,7 procent av invånarantalet den 1 januari 1993.

2. Regeringens förslag i kommande budgetproposition angående ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet

Som vi tidigare informerat om kommer regeringen i den kommande budgetpropositionen att föreslå riksdagen följande förändringar när det gäller statens ersättning till kommunerna för flyktingmottagandet.

- 1 Schablonbidraget för 1994 räknas upp med 4,3 %, vilket innebär för vuxna 144.200

barn 88.400

Den nya schablonen tillämpas fr o m den 1 januari 1994.

- 2 Utbetalningsreglerna för schablonersättning ändras på så sätt att utbetalningen fördelas på tre tillfällen i stället för som nu två tillfällen. Ändringen görs för att bättre kompensera kommuner med stor sekundärinflyttning. Förslagen innebär utbetalningar på följande sätt.

50 % av schablonen kvartalet efter mottagandet

25 % av schablonen efter 6 mån folkbokföring

25 % av schablonen efter 12 mån folkbokföring

Vid flyttning inom 6 månader efter det första mottagandet i en kommun utbetalas 50 % av schablonen till den nya inflyttningkommunen efter 6 månaders folkbokföring där och 50 % av schablonen efter 12 månaders folkbokföring.

Vid flyttning mellan 6-12 månader efter det första mottagandet i en kommun utbetalas 50 % av schablonen till den nya kommunen efter 6 månaders folkbokföring där och 25 % av schablonen efter 12 månaders folkbokföring i den nya kommunen.

Vid flyttning mellan 12-18 månader efter det första mottagandet i en kommun utbetalas 50 % av schablonen till den nya inflyttningkommunen efter 6 månaders folkbokföring där.

De nya utbetalningsreglerna tillämpas på flyktingar som mottagits från och med den 1 oktober 1993. För flyktingar mottagna före detta datum tillämpas de nuvarande reglerna.

Invandrarverket arbetar nu på att förenkla administrationen i samband med utbetalningarna. Utgångspunkten är att minimera ansökningsförfarandet för kommunerna. Genom samkörningar av register kan Invandrarverket kvartalsvis förse kommunerna med listor över vilka flyktingar som kommunen är berättigad till ersättning för.

Kulturdepartementet undersöker också möjligheterna att tidigarelägga utbetalningarna av schablonersättningarna för att därigenom minska kommunernas räntekostnader.

3. För utlänningar över 60 år och personer med handikapp som tas emot från och med 1993-10-10 lämnas hel schablonersättning och de faktiska kostnaderna för socialbidrag ersätts från och med ett år efter mottagandet.
4. För utlänningar i åldern 55-60 år som tas emot under fjärde kvartalet 1993 och år 1994 lämnas, av konjunkturskäl, samma ersättning för faktiska socialbidragskostnader som för utlänningar som är över 60 år. Detta innebär inte någon generell sänkning av åldersgränsen utan frågan får prövas på nytt nästa år för personer som tas emot efter 1994.
5. Särskilt konjunkturtillägg för flyktingar mottagna under 1991 för att ersätta den uppskattade genomsnittliga kommunala merkostnaden för socialbidrag under 3,5 år som inte täcks av schablonbidraget.
Konjunkturtillägget utgår med 35.000 kr för vuxna och 5.000 kr för barn. Skälet för att olika belopp är att socialbidragskostnaderna är väsentligt högre för vuxna än för barn.
Konjunkturtillägget utbetalas senast den 1 oktober 1994 till den kommun i vilken flyktingen är bosatt den 1 juli 1994. Fortsatt uppföljning av socialbidragskostnaderna under 1993 och 1994 för flyktingar mottagna 1991 för att ge underlag för en bedömning av om konjunkturtillägget ger avsedd

kostnadsfördelning mellan stat och kommun. Vid behov görs därefter en slutlig reglering, som kan innebära såväl ytterligare statligt bidrag som återbetalning av del av konjunkturtillägget. Ev återbetalning regleras vid utbetalning av framtida schablonersättning.

6. Fortsatt och intensifierad kostnadsuppföljning för flyktingar mottagna efter 1991 för att ge underlag för bedömning av om konjunkturtillägg enligt samma modell som för flyktingar mottagna 1991 ska utgå även för dessa flyktingar. Utgångspunkt för denna bedömning skall vara att staten även fortsättningsvis skall ha det fulla ansvaret för de kostnader schablonersättningen är avsedd att täcka.
7. Formerna för den fortsatta uppföljningen diskuteras ytterligare mellan Kulturdepartementet och Svenska Kommunförbundet i syfte att få ett bättre underlag för kommande beslut. Uppföljningen skall avse såväl kommunernas kostnader som innehåll och kvalitet i verksamheten. Även Arbetsmarknadsverkets insatser skall följas upp.

För att det skall vara möjligt att göra en fördjupad kostnadsuppföljning för flyktingar mottagna 1991 och därefter är det nödvändigt att kommunerna har ett redovisningssystem som gör det möjligt att följa flyktingarna i minst 3,5 år.

3. Regeringens proposition 1993/94.94 Mottagande av asylsökande m m

I propositionen föreslås en ny lag, där man samlar alla bestämmelser rörande mottagning av asylsökande.

Statens Invandrarverk skall även i fortsättningen vara huvudman för mottagandet av asylsökande och se till att det finns förläggningar. Driften av förläggningarna skall vara öppen för entreprenad. Kommunerna ges dock inget lagstöd för att driva förläggningsverksamheten på entreprenad.

Asylsökande skall ha rätt till bistånd oberoende av om de vistas på förläggning eller bor på egen hand. Statens Invandrarverk skall svara för detta bistånd. Om det egna boendet upphör är Invandrarverket skyldig att erbjuda plats på förläggning.

Bistånd enligt den nya lagen ges i form av logi, dagersättning och bistånd för särskilda behov. Den asylsökande som ordnar bostad på egen hand skall få ett bidrag till bostadskostnaden, 500 kr/mån för ensamstående och 1000 kr/mån för familjer.

Den som omfattas av den nya lagen skall inte ha rätt till förmåner av motsvarande karaktär enligt socialtjänstlagen.

Invandrarverket skall erbjuda den asylsökande någon form av sysselsättning under väntetiden. Ideella organisationer skall stimuleras att medverka i mottagandet av asylsökande.

Kommuner bör i stora delar kunna överlåta till ideella organisationer att ta ansvar för flyktingens introduktion i det svenska samhället.

Kommunen skall inte ha skyldighet att erbjuda asylsökande svenskundervisning. De asylsökande bör i stället erbjudas svenskundervisning genom Invandrarverkets försorg.

Kommunerna blir skyldiga att lämna uppgifter om introduktionsersättning till Statistiska Centralbyrån för angelägna statistiska ändamål.

Kommunerna skall få ersättning för alla asylsökande barn som bereds grundskoleundervisning och inte bara, som för närvarande, de som vistas på förläggning eller sluss. Ersättningsnivån skall motsvara den som i dag utgår för barn på förläggning eller sluss (se cirkulär 1993:127). Liknande ersättning skall kunna utgå till kommuner som anordnar gymnasieundervisning för asylsökande ungdomar.

Kommunerna skall vidare ersättas för ekonomiskt bistånd, enligt lagen om mottagning av asylsökande, till andra utlänningar än asylsökande som sökt uppehållstillstånd i Sverige och har rätt att vistas här under den tid ansökan prövas. Andra extraordinära kostnader som kommunerna kan ha i samband med mottagningen av asylsökande kan också ersättas av Invandrarverket.

I propositionen föreslås också att tidsbegränsade uppehållstillstånd skall kunna beviljas för en skyddssökande som kan bedömas ha ett tillfälligt behov av skydd här i landet. Tillstånd bör beviljas för 6 månader med möjlighet till en förlängning om 6 månader.

4. Regeringens proposition 1993/94:101 Åtgärder mot rasistisk brottslighet och etnisk diskriminering i arbetslivet

I propositionen föreslås bl a att särskilda regler införs om förbud mot etnisk diskriminering i arbetslivet. Den nya lagstiftningen är uppbyggd kring två förbud mot otillbörlig särbehandling på etnisk grund. Det ena förbudet tar sikte på behandlingen av arbetssökande och det andra på behandlingen av arbetstagare. Lagstiftningen är avsedd att gälla hela arbetsmarknaden. Den huvudsakliga sanktionen mot överträdelse skall vara skadestånd.

5. Stockholms universitets utvärdering av kommunernas flyktingmottagande

Statsvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet har på Kommunförbundets uppdrag genomfört en utvärdering av de verksamhetsmässiga konsekvenser som införandet av den s k generalschablonen har inneburit för flyktingmottagandet i kommunerna.

Resultatet föreligger nu och redovisas i två skrifter, som beskrivs i bifogande folder. Skrifterna kan beställas från Kommentus Förlag AB.

6. Arbetsmarknadsverkets och Invandrarverkets gemensamma skrivelse om samarbete

I skrivelsen, som redovisas i bilaga 2 till detta cirkulär, nämns att de båda myndigheterna i en framställan till regeringen föreslagit att kommunerna bör svara för den enskildes försörjning i 18 månader genom generalschablonen. Tidigare skrivelser om samarbete mellan de nämnda myndigheterna har upprättats efter samråd med Kommunförbundet. Den nu aktuella skrivelsen har vi inte kunnat ställa oss bakom på grund av de ovan nämnda formuleringarna om kommunernas försörjningsansvar i 18 månader. Vi menar att detta in-tecknar generalschablonen på ett sätt som inte var avsett vid dess tillkomst.

Regeringen har inte fattat något beslut med anledning av Arbetsmarknadsverkets och Invandrarverkets förslag. Skulle ett sådant beslut fattas av regeringen kommer Kommunförbundet att begära nya överläggningar om höjda ersättningar till kommunerna.

7. Förteckning över kommunala invandrarbyråer och flyktingsamordnare

Kommunförbundet har aktualiserat rubricerade förteckning under hösten och vi överlämnar härmed ett ex till kommunen. Ytterligare exemplar kan beställas på Kommunförbundet på tfn 08-772 41 69 Zenita Bringsäter eller 08-772 43 20 Gun-Britt Svahn till en kostnad av 30:- inklusive moms.

Till sist vill vi informera om att Kommunförbundet under våren 1994 kommer att arrangera ett antal regionala aktualitetskonferenser i flyktingfrågor.

SVENSKA Kommunförbundet
Allmän kommunalpolitik
Vård och Omsorg

Lennart Jonasson

Karl-Axel Johansson